

Walka z kryzysem

Na bezdrożach

Państwa, będące wielkimi eksporterami zboża, wysunęły postulat w stosunku do państw, importujących zboże, by te ostatnie nie przestały dążyć do zwiększenia własnej produkcji zboża.

Ten postulat jest bardzo charakterystyczny dla stosunków dzisiejszych. Trudno się dziwić tym, którzy eksportują zboże, że nie mając go komu sprzedać, szukają dla siebie wyjścia.

Ale jak paradoksalna jest rola państw, importujących zboże. Mają zboża za mało, muszą go sprowadzać z zagranicy, często nie mając za to zboża z zagranicy płacić, a mimo to nie wolno im było dążyć do zwiększenia produkcji zboża. Czyby w dodatku zadaniem ich była propaganda namawiająca własnych rolników do zmniejszenia plonów.

Coś sztucznego, nienaturalnego tkwi w takim postawieniu kwestii. Coś sprzecznego ze zdrowym chłopskim rozumem, który każe przy tych samych kosztach produkcji dążyć do wygosparowania możliwie największych plonów.

Droga ratunku nie leży w zmniejszaniu plonów, gdy są miliony głodnych, nie w pragnieniu nieurodzaju, gdy w nędzy miliony. Ratunek jest gdzieś indziej.

X.

Giełdy

GIEŁDA ZBOŻOWA
Na wczorajszym zebraniu giełdy zbożowej - towarowej w Warszawie ogólny obrót wyniósł 1.369 ton, w tym żyta 587 t. Uspokojenie spokojne. Notowania za 100 kg. parytet wagon Warszawa w handlu hurtowym, ładunkach wagonowych: żyto standard I-szy 13—13.50, pszenica jednolita 20—21, pszenica zbierana 19.50—20, owies jednolity 13—14, owies zbierany 12.50—13, jęczmień na kaszę 14—14.50, groch polny z workiem 22—24, groch „Victoria” z workiem 24—26, łubin niebieski 9—10, łubin żółty 11—12, rzepak zimowy 37—38, rzepak zimowy 40—42, mąka pszenna gat. I-szy „Lukusowa” stara 45—50, nowa 38—43, mąka pszenna gat. I-szy 65 proc. stara 40—45, nowa 35—38, gat. II-gi 20 proc. po „Lukusowej” stara 35—40, nowa 32—35, pszenka gat. 3-ci „Pośrednia” stara 20—25, nowa 20—25, żytnia pyłkowa gat. I-szy 65—65 proc. 24—25, sitkowa i razowa 18—19, otręby pszenne szale 9.50—10, średnie 9.50—10, żytnie 7.50—8, kuchenki 17—17.50, kuchenki rzepakowe 13—13.50, kuchenki słonecznikowe 16.50—17.

ZBOŻE W POZNANIU
Urządowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu. Warunki: handel hurtowy, parytet Poznań, dostawa bieżąca, za 100 kg. Kursy ustalone na podstawie cen transakcyjnych: owies 15 ton 12.00. Kursy ustalone na podstawie cen orientacyjnych: żyto 30 ton na ominiennych warunkach 13.00 — 13.50 (usp. spokojne); pszenica 19.50 — 20.00 (usp. spokojne); jęczmień 662 gr. 13.25 — 14.25 (usp. spokojne); jęczmień 691 gr. 14.25 — 14.75 (usp. spokojne); jęczmień zim. 13.50 — 14.00 (usp. spokojne); owies 11.50 — 12.00 (usp. spokojne).

Gdzie wpłacać podatki w Warszawie

od dnia 1 września r. b.

Od 1 września należności z tytułu podatków: od nieruchomości, placów niezabudowanych i od gruntów wraz z dodatkami komunalnymi oraz opłaty od komornego na rzecz Funduszu pracy należy wpłacać w związku z prze kazaniem wymiaru i poboru tych podatków przez miasto skarbowi państwa: w obrębie I i II komisariatów P. P. w urzędzie skar-

Urząd telekomunikacyjny organem wykonawczym

Z dniem 1 września ukaże się rozporządzenie Min. Poczty i Telegrafów, na mocy którego istniejące na terenie Warszawy urzędy telefonów międzymiastowych, telegraficzny oraz radiotelegraficzny transatlantycki zostaną połączone w jeden wspólny urząd pod nazwą „Urząd Telekomunikacyjny — Warszawa”. Urząd ten będzie organem wykonawczym przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telefon i Telegraf”, równorzędnym w stosunku do innych urzędów pocztowo-telegraficznych i podlegającym bezpośrednio dyrekcji poczty i telegrafów w Warszawie. Do kompetencji nowego urzędu będą należały wszelkie sprawy, związane z eksploatacją urządzeń telegraficznych, telegraficznych i radiotelegraficznych w obrębie Warszawy.

Roboty publiczne a kryzys

Nieskuteczne próby szukania dróg poprawy

W dobie dzisiejszego kryzysu poszczególne państwa chwytają się różnych środków, mających doprowadzić do poprawy sytuacji gospodarczej. Środkiem bardzo powszechnie używanym są roboty publiczne. W ciągu ostatnich paru lat są one stosowane w Anglii, w bardzo szerokich, żeby nie powiedzieć kolosalnych rozmiarach, przewiduje roboty publiczne plan gospodarczy Roosevelta, zajmuje on wydatne miejsce w programie gospodarczym Hitlera. Nawet w Polsce, cierpiącej dzisiaj na bardzo daleko posunięty brak kapi-

tału, roboty publiczne wskutek finansowania ich z Funduszu Pracy rozrosły się ostatnio. czego wyrazem jest wzrost ilości zatrudnionych na robotach publicznych.

Kwestia łagodzenia wahań koniunkturalnych przy pomocy zamówień publicznych, przede wszystkim inwestycji państwowych oddawna jest dyskutowana. We Francji już w 1908 r. specjalny dekret przewidywał utworzenie komisji dla zbadania możliwości rozłożenia zamówień administracji publicznej w ten sposób, by były one akwiwalen-

tem zmniejszenia się robót, dokonywanych przez osoby prywatne. W Anglii prof. Bowley w 1909 r. zgłosił w Royal Commission on the Poor Law wniosek, aby corocznie w budżecie przeznaczona była kwota 4 milionów funtów na cele budowlane i rezerwowana na lata depresji, której oznaką byłoby np. bezrobocie w wysokości 4 proc. ogółu robotników. W Niemczech kwestia celowego rozkładu zamówień rządowych zajmowała się Tymczasowa Rada Gospodarcza, a w 1929 r. prowadzona jest bieżąca statystyka udzielanych zamówień. Wreszcie na zagadnienie to zwróciło uwagę Międzynarodowe Biuro Pracy i wydało nawet specjalną publikację p. t. „Le chômage et les travaux publics” (Genève 1931).

Celowe regulowanie zamówień publicznych natrafia na bardzo duże trudności natury administracyjnej, a mianowicie: 1) Trudność skoordynowania w jednym ręku zamówień, dokonywanych przez różne instytucje, władze i urzędy publiczne; 2) Trudności, wynikające przy angażowaniu robotników do robót; 3) Trudność przerywania lub rozkładania robót, na które udzielono już zamówienia; 4) Trudność wyboru daty — określenia, kiedy roboty mają być zwiększone celem zrównoważenia spadku zamówień prywatnych.

O wiele jeszcze większe trudności są natury finansowej. W okresie depresji państwo nie posiada naogół nadmiaru pieniędzy. Finansowanie robót publicz-

nych z podatków — jeśli już nie brać pod uwagę szeregu ujemnych skutków dla gospodarstwa społecznego, wynikających z podwyższania podatków w dobie kryzysu — jest niemożliwe ze względu na przeciążenie społeczeństwa podatkami. Uciekanie się do pożyczek jest dla większości państw w tym okresie wykluczone. Gronadzenie na ten cel pieniędzy w okresie lepszej konjunktury nastrożona na bardzo poważne trudności, dotyczące lokowania tych kapitałów w ten sposób, by mogły one być bez uszczerbku dla gospodarstwa społecznego wycofywane w okresie depresji.

Na tak poważne trudności natrafia wpływanie zapomocą zamówień publicznych na przebieg konjunktury w okresie normalnych wahań koniunkturalnych. Ta metoda nie może być tembardziej uwieńczona sukcesem w dzisiejszym okresie załamywania się podstaw ustroju gospodarczego. Dziś bowiem, gdy podwyższa się podatek na latanie dziur w zwyczajnym budżecie państwowym, trudno myśleć o nakładaniu większych podatków na uruchomienie robót publicznych, uzyskanie większych pożyczek jest dla większości państw niemożliwe, rezerwy z lepszych czasów dawno zostały skonsumowane lub są w sposób gruntowny zamrożone, wreszcie rozmiar robót publicznych, któreby mogły zlikwidować dzisiejszy kryzys, musiałby być tak kolosalny, że administracja niemi nastrożałaby trudności nie do przewyżczenia.

Upaństwowienie przemysłu w Niemczech

Rząd niemiecki zamierza w najbliższym czasie przeprowadzić w niektórych gałęziach gospodarstwa zarządzania, które stanowią właściwie upaństwowienie tych dziedzin życia gospodarczego. Do posunięć takich w pierwszym rzędzie należy wyznaczenie w najbliższym czasie specjalnych mężów zaufania poszczególnych centralnych organizacji gospodarczych, którzy przydzieleni zostaną do Ministerstwa Gospodarstwa. Zadaniem ich będzie opracowanie konkretnych wniosków w sprawie zorganizowania w formie karteli i syndykatów szeregu dziedzin życia gospodar-

czego. Z chwilą zatwierdzenia wniosków ich przez rząd Rzeszy, minister Gospodarstwa na podstawie udzielonych mu pełnomocnictw normować będzie stosunki rynkowe, wprowadzając za kaz zakładania nowych fabryk i rozszerzenia oraz rozbudowy przedsiębiorstw istniejących.

Jedną z gałęzi, które najwcześniej mają być upaństwowione, będzie przemysł cementowy, co rząd motywuje koniecznością ujęcia w swe ręce całokształtu produkcji w związku ze swymi zamierzeniami inwestycyjnymi, mającymi na celu zatrudnienie bezrobotnych.

Współpraca izb rolniczych z samorządem terytorjalnym

Min. Spraw Wewnętrznych wystrósowało do wojewodów okólnik w sprawie współdziałania izb rolniczych z samorządem terytorjalnym. Okólnik podnosi, iż zadaniem izb rolniczych, uruchamianych stopniowo na obszarze całego państwa, jest między innymi wykonywanie nadzoru nad działalnością powiatowych związków komunalnych w dziedzinie rolnictwa. Izby rolnicze winny mieć pewny wpływ na akcję podnoszenia rolnictwa, prowadzoną przez powiatowe związki samorządowe bezpośrednio lub też za pośrednictwem organizacji rolniczych, subwencjonowanych przez samorząd terytorjalny.

Personel instruktorski, będący na

etacie samorządów powiatowych lub utrzymywany z zasilków samorządowych przez organizacje rolnicze, pracować ma pod względem fachowym kierunku zgodnie z programem izb rolniczych. Zdaniem M. S. W. najodpowiedniejszą formą współpracy izb rolniczych z personelem instruktorskim, winny stać się konferencje przedstawicieli izb rolniczych z instruktorami rolniczymi i z członkami komisji rolnych powiatowych związków samorządowych.

Wojewodowie mają wydać zarządzenie, aby personel instruktorski związków samorządowych przyjmowany był na służbę tylko po wysłuchaniu opinii właściwej izby rolniczej.

Izba ubezpieczeń społecznych z siedzibą w Warszawie

Wraz z wprowadzeniem w życie ustawy o scaleniu ubezpieczeń społecznych nastąpi powołanie do życia specjalnej izby ubezpieczeń społecznych. Siedzibą izby będzie Warszawa, jednakże izba ta obejmuje swym działaniem cały obszar Rzplitej. Izba ubezpieczeń społecznych będzie powołana do koordynowania w zakresie wszystkich rodzajów ubezpieczeń społecznych działalności ubezpieczalni społecznych i zakładów ubezpieczeń społecznych. W szczególności izba będzie reprezentowała instytucje ubezpieczeń społecznych na fachowych zjazdach i konferencjach krajowych i zagranicznych, oraz przy zawieraniu porozumień, przewidzianych w konwencjach i umowach międzynarodowych w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Izba ubezpieczeń społecznych bę-

Wiadomości gospodarcze

BATA PRODUKUJE PAPIER

Firma Bat'a, która wybudowała w Czechosłowacji wielką fabrykę pudełek, projektuje podjęcie produkcji maszyn do wytwarzania papieru. Akcja ta spotkała się z ostrą opozycją czeskich fabryk papieru, które znajdują się w trudnej sytuacji i obawiają się dalszego spadku zatrudnienia w razie uruchomienia nowych fabryk papieru w Czechosłowacji.

MODERNIZACJA HUTNICTWA ŻELAZNEGO

Przemysł hutniczy prowadzi dalej proces racjonalizacji i modernizacji zapoczątkowany jeszcze w okresie lepszych koniunktur.

Wśród wielu innych prac wymienić należy poza przebudową stalowni, kilku pieców martinowskich i kilku pieców grzewczych walcownic — przebudowę walcowni średniej i szybkiej, uruchomienie bloomingu, ukończenie instalacji walcowni zwrotnej, budowy dwóch żeliwni, rozszerzenie prasowni, rozbudowę sieci elektrycznej, budowę nowej kotłowni i t. p. Prace te prowadzone były częściowo w hutach województwa kieleckiego, a częściowo w hutach województwa śląskiego.

WYCIECZKI KUPIECKIE NA TARGI

Stowarzyszenie Kupców Polskich zorganizowało oficjalne zapoznanie z ekspozycją pawilon polski na Targach Lewantynskich w Bari. Obecnie stowarzyszenie podjęło organizację wycieczki przedstawicieli kupiectwa polskiego do Bari. Wycieczka ta odbędzie się w okresie od 10 do 30 września b. r.

Jednocześnie Stowarzyszenie Kupców Polskich organizuje wycieczkę kupiecką na Targi Wschodnie w dniach 3—10 września b. r.

DALSZE PODWYŻKI STAWEK CELNYCH

Jak donoszą z Wiednia, wprowadzona ostatnio podwyżka cła dodatkowego od przywozu do Austrii pszenicy, uległa dalszej zmianie, a mianowicie opłata dodatkowa, która wynosiła początkowo 2.80 koron złotych z dniem 6-ym b. m. została podwyższona do 5 koron złotych, obecnie zaś do 10-ciu koron w złocie. W ten sposób więc całkowita opłata celną od przywozu do Austrii pszenicy wynosi obecnie 16 koron złotych, co przy kursie 1.80 szyl. za złotą koronę wynosi 28.80 szylingów od 100 kilogramów pszenicy.

BILANS HANDLOWY STANÓW ZJEDNOCZONYCH

Bilans handlowy Stanów Zjednoczonych za lipiec r. b. wykazuje nieznaczna nadwyżkę wywozową. W miesiącu tym wartość wywozu wyniosła mianowicie 145 milionów dolarów, podczas gdy przywóz 143 milionów dolarów. Saldo aktywne bilansu handlowego wyniosło więc zaledwie 2 miliony dolarów.

PRACA PORTU GDYŃSKIEGO

W okresie od dn. 14 do 20 sierpnia b. r. zawinęło do portu gdyńskiego i wyszło z niego 172 statki o pojemności 167.298 ton, z czego weszło 85 statków o tonażu 82.383 ton i wyszło 87 statków o pojemności 84.915 ton.

Ogólny przeładunek towarowy w okresie sprawozdawczym wyniósł 110.710,3 ton, z czego na wyładunek przypada 17.845,8 ton i na załadunek 92.864,5 ton.

OBROTY TOWAROWE POLSKO-BRYTYJSKIE

Według danych, opracowanych ostatnio przez statystykę londyńską, obroty handlowe polsko - brytyjskie w pierwszym półroczu r. b. dały w przywozie z Polski sumę 2.954 tys. funtów, w wywozie do Polski zaś 1.255 tys. funtów, przy saldzie dodatnim dla Polski w sumie 699 tys. funtów. W pierwszym półroczu roku ubiegłego natomiast przywóz z Polski do Anglii wyniósł 3.102 tys. funtów, wywóz do Polski 765 tys. funtów, a więc saldo dodatnie dla nas wyniosło 2.333 tys. funtów.

HANDEL POLSKO - GRECKI

Jak wynika z cyfr statystyki, opracowanej ostatnio w Atenach, przywóz towarów polskich do Grecji w roku ubiegłym wyniósł 36 milionów drachm, a wywóz towarów greckich do Polski — 49,4 miliony drachm, dając saldo dodatnie dla Grecji w sumie — 13,4 milj. drachm.

Również w ciągu dwóch lat poprzednich saldo obrotu towarowego z Polską kształtowało się dla Grecji dodatnio, jednakże przy dużo większych obrotach, zwłaszcza w wywozie do Polski. Natomiast w latach 1927-29 saldo to było dla Grecji stale ujemne.

Nowa Uczelnia Muzyczna

Warszawa pozyskała nową uczelnię muzyczną. Jest nią Instytut Gry Fortepianowej, na którego czele stanął, jako kierownik, świetny pianista i doskonalny pedagog prof. Józef Turczyński. Głównym celem Instytutu będzie powiększenie liczby wirtuozów polskich i pedagogów oraz uprzystępnienie studja muzyczne tym wszystkim, którym środki nie pozwalają na pobieranie lekcji prywatnych. (N.).

Wzrost produkcji cukru

Przewidywania na rok 1933-34

Dr. Mikus, znawca stosunków, panujących w europejskim przemyśle cukrowniczym, ogłosił cyfry, dotyczące przypuszczalnych rozmiarów produkcji cukru w poszczególnych krajach Europy:	1932/33	1933/34
	w 1000 ton	
Europa ogółem (bez Rosji)	5599	6106
Niemcy	1085	1325
Francja	1022	925

Czechosłowacja	632	625
Polska	417	370
Anglia	373	510
Hiszpanja	260	300
Szwecja	235	285
Belgia	204	260
Dania	192	230
Austria	165	185

Widzimy więc, że poza państwami krajami, w tej liczbie i Polsce, przewidywany jest dość znaczny wzrost produkcji cukru w Europie.

Pierwsza w Polsce Droga stalowa na G. Śląsku

Na szlaku Królewska Huta — Katowice w czerwcu b. r. wybudowana została przez województwo śląskie pierwsza w Polsce droga stalowa. Droga ta składa się z rusztu stalowego, wypełnionego grysiem i asfaltami krajowymi. Nowy ten system wzbudził wielkie zainteresowanie nie tylko wśród polskich kół technicznych, lecz również zagranicą.

Za przykładem Polski poszły Czechosłowacja i Niemcy, które pod Witkowicami oraz w Düsseldorfie przystępują do budowy analogicznych odcinków dróg stalowo-rusztowych. Celem zapoznajania się z polskimi doświadczeniami, byli już na G. Śląsku Czesi, a obecnie zapowiedzieli swój przyjazd Niemcy. Jak z

powyższego wynika, polska technika kroczy ciągle naprzód, zarówno w dziedzinie zastosowania stali do budownictwa domów jak również ostatecznie dróg.

Ciekawy jest przytem fakt zacieśnienia międzynarodowej współpracy w kierunku najracjonalniejszego wykorzystania doświadczeń, osiągniętych przez poszczególne kraje. Jest to wynik panującego wszędzie kryzysu, będącego w ostatecznej konsekwencji również czynnikiem postępu, który wprowadza wszelkiego rodzaju budownictwo, czy to ogólne, czy drog — na nowe najracjonalniejsze tory, zarówno pod względem technicznym, jak i ekonomicznym.

Porozumienie P.Z.P.Z. z kupiectwem zbożowym

Po szeregu konferencji, które odbywały się przeważnie na terenie warszawskiej Izby Przemysłowo-Handlowej, zostały uzgodnione główne wytyczne porozumienia kupiectwa zbożowego z akcją interwencyjną Państwowych Zakładów Przemysłowo-Zbożowych. W myśl tego porozumienia Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe w swej akcji interwencyjnej na terenie Warszawy usankcjonują dotychczasowy

tryb działania, nabywając zboże również od kupeców, prowadzących regularny handel zbożem i będących członkami giełdy zbożowo-towarowej, oraz płacąc za nabyte zboże cenę giełdową.

W zakresie akcji interwencyjnej na rynkach prowincjonalnych porozumienie przewiduje zwoływanie periodycznych konferencji miejscowych przedstawicieli Zakładów Przemysłowo-Zbożowych z lokalnymi czynnikami kupieckimi w celu wspólnego uzgadniania polityki nabywczej.

Obroty na giełdach zbożowo-towarowych

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, obroty na naszych giełdach zbożowo - towarowych (za wyjątkiem wileńskiej) w lipcu r. b. wynosiły ogółem 98.702 ton, t. j. o 33,4 proc. mniej, aniżeli w czerwcu (148.130 t.) i o 19,4 proc. więcej, aniżeli w lipcu 1932 r. (82.672 t.). Z ogólnej liczby dokonanych obrotów na giełde warszawską przypada 14,1 proc. (13.947 t.), na lubelską — 7,7 proc. (7.619 t.), na poznańską — 60,2 proc. (59.392 t.), na katowicką — 10,4 proc. (10.236 t.), na krakowską — 1,9 proc. (1.827 t.) i na lwowską — 5,7 proc. (5.681 t.).

Ostatnia nowość

Wyszła z druku powieść

T. Dołęgi Mostowicza

p. t.

Bracia Dalczyński i S-ka

NAKLAD TOW. WYD. „R.O.J.”
Do nabycia we wszystkich księgarniach.